

KUTATÁS KÖZBEN

EGYETEMISTÁK, FŐISKOLÁSOK TANULÁSI SZOKÁSAI

Vélemények az oktatási formáról. A hallgatók 42 %-a vélekedik úgy, hogy a főiskolákon, egyetemeken a jelenlegi gyakorlat szerinti, tehát alapvetően az előadások, szemináriumok, gyakorlatok keretében történő oktatás a jobb. 28 %-uk szerint azonban az eddigieknél tágabb teret kellene adni sz egyéni tanulásnak, s a hallgató tanári irányítással, de alapvetően önállóan történő munkájának. Sokan – a megkérdezettek 29 %-a – ezt a kérdést intézménytől, évfolyamtól teszi függővé. Mindössze egy százalékuknak nem volt kialakult véleménye a kérdésről.

A megkérdezetteknek hetente átlagosan 15,5 órájuk van (másfél órás tanóránban számolva), amelyek mindegyikére a hallgatók egyharmada, kétharmadára-háromnegyedére 41 %-a, körülbelül felére 16 %-a jár be. Ennél kevesebb órát a hallgatóknak csak mintegy hét százaléka látogat.

A hallgatók fele (53 %) csak kevésbé igyekszik a szorgalmi időszakban is lépést tartani a tananyaggal, a többiek körülbelül egyforma arányban választották a két szélső lehetőséget a megadott háromfokozatú skálán. A többség (58 %) alapvetően a vizsgaidőszakra koncentrálna erejét, ezt mindössze 13 %-uk hártotta el magától.

A megkérdezettek egynegyede nagyon, 38 %-a kismértékben igényel olyan tanárt, akihez bármikor fordulhat tanulási problémáival. Jelentős azok aránya, akik szeretnek és tudnak is önállóan tanulni, anélkül, hogy azt bárki számon kérné tőlük. A válaszadók több, mint fele (57 %) nagymértékben, 34 %-a kismértékben, de jellemzőnek érzi magára ezt a kijelentést. Ezzel párhuzamosan kevesen vallják, hogy szükségük van arra, hogy valaki irányítsa tanulásukat, számon kérje tőlük az anyagot, mindössze a hallgatók 13 %-a válaszolt úgy, hogy ez nagymértékben jellemző rá.

Vizsgák, tájékoztatás

A tematika és/vagy tételsor hiánya az elmúlt félévben 13 %-uknál többször is 40 %-uknál egy-két tárgy esetében okozott nehézséget.

A tematika, illetve tételsor menet közbeni megváltoztatására kevesebben panaszkodtak, de egynegyedükkel ez is előfordult, sőt, négy százalékuknál ez több tárgy esetében is megtörtént.

A (szak)irodalomjegyzék hiánya 45 %-uknál okozott problémát, egytizedüknél többször is előfordult. A legnagyobb elégedetlenség azonban abból fakad, hogy nem, vagy csak nagyon nehezen tudják a hallgatók a tanuláshoz szükséges könyveket, jegyzeteket beszerezni. A hallgatók felénél ez egy-két tárgy, további egynegyedüknél több tantárgy esetében is előfordult.

A válaszadóknak az elmúlt félévben átlagosan valamivel több, mint hat (6,4) vizsgát kellett tenniük, amelynek nagyobb része (3,31) csak szóbeli vizsga, ennél

kevesebb része (2,3) csak írásbeli volt, s az egy egészes átlagnál is kevesebb (0,84) volt azon vizsgák aránya, amely szóbeli és írásbeli részből is állt.

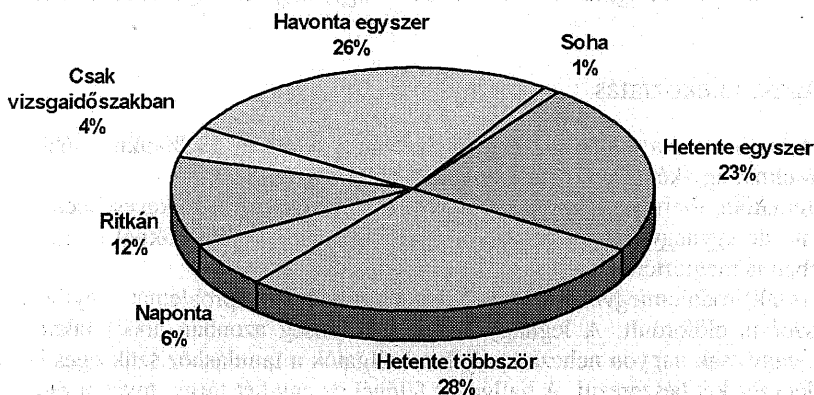
A hallgatóknak csak 52 %-a nyilatkozott úgy, hogy általában minden szükséges információt (tematika, tételek, követelményrendszer) a vizsgák előtt időben megkap. Arról, hogy egy-két tárgy esetében nem voltak világosak a vizsgakövetelmények az elmúlt félév során, a hallgatók 46 %-a számolt be, nyolc százalékuk esetében ez több tárgynál is előfordult.

A vizsgamódokat tekintve a megkérdezettek fele azt a tantárgy jellegétől tenné függővé: 28 %-uk inkább mindig a szóbeli, 22 %-uk az írásbeli vizsgákat részesítené előnyben. Az írásbeli vizsgákon belül egyharmaduk a tesztjellegű, rövid, tényszerű, válaszokat igénylő, egyötödük inkább az esszé-szerű, hosszabban kifejtendő gondolatokat tartalmazó vizsgákat preferálja. A megkérdezettek közel fele (45 %-a) ezt is inkább a tantárgytól teszi függővé.

Könyvárhasználat

A megkérdezetteknek tanulási szokásokkal, könyvtárhasználattal kapcsolatos állításokat soroltunk fel, és arra kértük őket, írják le, hogy azok mennyire jellemzőek rájuk nézve. Három válaszlehetőséget kínáltunk fel, amelyek közül a leginkább megfelelőt (nagyértékben, kismértékben jellemző, egyáltalán nem jellemző) kellett aláhúzniuk. Ezekből a következő kép alakult ki: alig egynegyedük nem használja gyakran a könyvtárat, a többiek majdnem egyforma arányban választották a nagyértékben és a kismértékben jellemző válaszlehetőséget. A könyvtárba járási gyakoriságot a következő ábra szemlélteti, melynek adatait egy másik kérdésből nyertük:

Milyen gyakran járnak a hallgatók könyvtárba?

Az egyetemi/főiskolai könyvtár nyitvatartási idejét a hallgatók egy ötfokú skálán átlagosan 3,48-os osztályzattal értékelték. A könyvtári szolgáltatásokkal (katalógus, számítógépes keresés, információk) a megkérdezettek kevésbé elégedettek, átlagosan 3,34-ra értékelték, míg a legrosszabb osztályzattal a keresett könyvek megtalálhatóságát és kikölcsönözhetőségét „jutalmazták”, átlagosan 2,86-ra.

Számítógép-használat

A mai főiskolásoknak, egyetemistáknak a modern technika – például a számítógép használata – életük szerves részét képezi, alig egytizedük viszont azt vallotta, hogy idegenkedik ezek használatától; 62 %-uknak ez teljesen természetes dolog.

A hallgatók 16 %-ának van saját számítógépe, közel 50 %-uk családjában, baráti, ismerősi körében, illetve kollégiumban tud hozzáférni, 63 %-uk pedig az intézményben, tanszéken használhat számítógépet. Hat százalékuk említett egyéb lehetőséget, s mindössze hét százalékuk nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nem tud sehhol sem számítógéphez ülni. Mivel egy válaszadó több lehetőséget is megjelölhetett, a kapott százalékok meghaladják a száz százalékot.

A meglehetősen jó hozzáférési lehetőségeket úgy tűnik, kevésbé használják ki a hallgatók, ugyanis például számítógépes szövegszerkesztőt mindössze egynegyedük használ rendszeresen, másik egynegyedük ritkán, 28 %-uk eddig csak néhányszor, míg 22 %-uk sohasem használt. Ennél kevésbé elterjedt, hogy valamilyen más, speciális számítógépes programot használjanak a hallgatók, ezt csak 15 %-uk említette rendszeresen, és 19 %-uk ritkán előfordulónak, 45 %-uk viszont soha nem használ más számítógépes programot.

Az elektronikus levelező rendszert, az *e-mailt* már jóval kevesebben, csak tizenkét százaléknyian használják rendszeresen, és további három százalékuk ritkán; azonban 65 %-os azoknak az aránya, akik még sohasem vették ezt igénybe.

Az *Internetet* mindössze öt százalékuk használja rendszeresen és hét százalékuk ritkábban, ám a döntő többség (73 %) még soha nem használta azt.

Valamilyen számítógépes adatbankot is csak kevesen vesznek igénybe (hat százalék rendszeresen, 11 % ritkábban); a hallgatók háromötöde ugyanakkor a „soha” kategóriát jelölte meg.

Miklós Györgyi

AGRESSZÍV VISELKEDÉS

Az erőszakhoz való hozzáállás. Milyen jellegzetes szociológiai különbségek lelhetők fel a fiatalok erőszakhoz való viszonyában?

A fiatalok véleményét a társadalmi integrációban elfoglalt pozíciójuk szerint csoportosítjuk, mivel minden eddigi elemzésünk azt bizonyítja, nagyon lényegesen befolyásolja a fiatalok véleményét, magatartását társadalmi státuszuk. Társadalmi státuszukat tulajdonképpen munkaerőpiaci pozíciójukkal mérhetjük, tehát azzal, hogy tanulnak, dolgoznak, vagy munkanélküliek. A társadalomban elfoglalt pozíciójuktól